KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.492/1
VAN 30 NOVEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 24 november 2009 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot opheffing van het koninklijk besluit nr. 5 van 27 december 1977 met betrekking tot de diensten die verband houden met een uit zijn aard onroerend goed, inzake belasting over de toegevoegde waarde", heeft het volgende advies gegeven:

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Na erop te hebben gewezen dat het gaat om een uitvoeringsbesluit bij de wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde die op 1 januari 2010 in werking treedt [(1)], wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

> "- in het kader van de omzetting van de richtlijn 2008/8/EG van de Raad van 12 februari 2008 tot wijziging van richtlijn 2006/112/EG wat betreft de plaats van een dienst, en meer bepaald van artikel 47 van deze richtlijn wat de plaatsbepaling betreft van diensten met betrekking tot onroerende goederen, de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 5 van 27 december 1977, worden geïntegreerd in de artikelen 21, § 3, 1 /, nieuw, en 21*bis*, § 2, l/, nieuw, van het Btw-Wetboek;
> - derhalve om juridische rechtsonzekerheid te vermijden het voornoemd koninklijk besluit dient te worden opgeheven;
> - deze maatregelen op 1 januari 2010 in werking treden;
> - dit besluit dus onverwijld moet worden genomen".

*
* *

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*
* *

1. Het om advies voorgelegde ontwerp strekt tot opheffing van het koninklijk besluit nr. 5 van 27 december 1977 met betrekking tot de diensten die verband houden met een uit zijn aard onroerend goed, inzake belasting over de toegevoegde waarde. Dit

---

(1) De wet is door de Kamer van volksvertegenwoordigers aangenomen op 22 oktober 2009 (*Parl. St.*, Kamer, DOC 52 2157/003). Aan de Raad van State is meegedeeld dat die wet intussen door de Koning is bekrachtigd en 26 november 2009 als datum draagt. Volgens zijn artikel 30 zal de wet in werking treden op 1 januari 2010.

koninklijk besluit wordt opgeheven omdat naar aanleiding van de omzetting van artikel 47 van richtlijn 2006/112/EG [2], zoals gewijzigd bij de richtlijn 2008/8/EG [3], de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 5 van 27 december 1977 worden geïntegreerd in de artikelen 21, § 3, 1/, en 21*bis*, § 2, 1/, van de nieuwe wet.

2. Rechtsgrond voor het ontwerp wordt gezocht in "artikel 21, § 3, 1/, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, vervangen bij de wet van 28 december 1992" (zie het eerste lid van de aanhef). Er wordt derhalve verwezen naar die bepaling zoals ze luidde vóór de wijziging ervan bij de nieuwe wet. In die bepaling werd de Koning opgedragen om een lijst te bepalen op grond waarvan kon worden vastgesteld of een dienst verband houdt met een uit zijn aard onroerend goed; de uitvoering daarvan is te vinden in het op te heffen besluit. In de nieuwe regeling komt die delegatie niet meer voor.

De Koning is bevoegd om op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid die artikel 108 van de Grondwet hem toekent, bepalingen van een koninklijk besluit waarvoor de vereiste rechtsgrond niet of niet meer bestaat, op te heffen.

Als rechtsgrond kan dus beter worden verwezen naar artikel 108 van de Grondwet, gelezen in samenhang met de nieuwe wet. De eerste twee leden van de aanhef dienen derhalve te luiden:

"Gelet op artikel 108 van de Grondwet;

Gelet op de wet van 26 november 2009 tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde;".

---

(2) Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van de Europese Unie van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

(3) Richtlijn 2008/8/EG van de Raad van de Europese Unie van 12 februari 2008 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat betreft de plaats van een dienst.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	L. DENYS,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. A. SOMERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 47.492/1
DU 30 NOVEMBRE 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 24 novembre 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "abrogeant l'arrêté royal n/ 5, du 27 décembre 1977, concernant les services relatifs à un immeuble par nature, en matière de taxe sur la valeur ajoutée", a donné l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

Après avoir signalé qu'il s'agit d'un arrêté d'exécution de la loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée qui entrera en vigueur le 1er janvier 2010 (1), la demande d'avis motive l'urgence comme suit:

> "- in het kader van de omzetting van de richtlijn 2008/8/EG van de Raad van 12 februari 2008 tot wijziging van richtlijn 2006/112/EG wat betreft de plaats van een dienst, en meer bepaald van artikel 47 van deze richtlijn wat de plaatsbepaling betreft van diensten met betrekking tot onroerende goederen, de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 5 van 27 december 1977, worden geïntegreerd in de artikelen 21, § 3, 1 /, nieuw, en 21*bis*, § 2, l/, nieuw, van het Btw-Wetboek;
> - derhalve om juridische rechtsonzekerheid te vermijden het voornoemd koninklijk besluit dient te worden opgeheven;
> - deze maatregelen op 1 januari 2010 in werking treden;
> - dit besluit dus onverwijld moet worden genomen".

*
* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

(1) La loi a été adoptée par la Chambre des représentants le 22 octobre 2009 (*Doc. parl*., Chambre, DOC 52 2157/003). Il a été communiqué au Conseil d'État que cette loi a été entre-temps sanctionnée par le Roi et porte la date du 26 novembre 2009. Selon son article 30, la loi entrera en vigueur le 1er janvier 2010.

1. Le projet soumis pour avis a pour objet d'abroger l'arrêt royal n/ 5 du 27 décembre 1977 concernant les services relatifs à un immeuble par nature, en matière de taxe sur la valeur ajoutée. Cet arrêté est abrogé car, à la suite de la transposition de l'article 47 de la directive 2006/112/CE [(2)], modifiée par la directive 2008/8/CE [(3)], ses dispositions ont été intégrées dans les articles 21, § 3, 1/, et 21*bis*, § 2, 1/, de la nouvelle loi.

2. Le fondement juridique du projet est recherché à "l'article 21, § 3, 1/, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, remplacé par la loi du 28 décembre 1992" (voir le premier alinéa du préambule). Il est donc fait référence à cette disposition telle qu'elle s'énonçait avant sa modification par la nouvelle loi. Cette disposition chargeait le Roi de dresser une liste permettant de déterminer si un service est relatif à un immeuble par nature; elle a été exécutée par l'arrêté qui sera abrogé. Cette délégation ne figure plus dans le nouveau régime.

En vertu du pouvoir général d'exécution que lui confère l'article 108 de la Constitution, le Roi a la compétence d'abroger les dispositions d'un arrêté royal dont le fondement juridique n'existe pas ou plus.

À titre de fondement juridique, mieux vaut donc faire référence à l'article 108 de la Constitution combiné avec la nouvelle loi. Les deux premiers alinéas du préambule doivent par conséquent s'énoncer comme suit:

"Vu l'article 108 de la Constitution;

Vu la loi du 26 novembre 2009 visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée;".

---

(2) Directive 2006/112/CE du Conseil de l'Union européenne du 28 novembre 2006 relative au système commun de taxe sur la valeur ajoutée.

(3) Directive 2008/8/CE du Conseil de l'Union européenne du 12 février 2008 modifiant la directive 2006/112/CE en ce qui concerne le lieu des prestations de services.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	L. DENYS,	assesseur de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme A. SOMERS, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. BAERT.

LE GREFFIER LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME